

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Harščina listu:

Celo leto . . . . . 12 K
Pol leta . . . . . 6 K
Četrt leta . . . . . 3 K
Mesečno . . . . . 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Št. 69.

Maribor, dne 19. junija 1912.

Letnik IV.

Brambna reforma.

V vojaških krogih vlada veselje in radost. Še par dni in toliko začeljena brambna reforma bo preko vseh ovir sprejeta in bo postala zakon. Nismo prijatelji militarizma, a kot praktični politiki razumemo zadovoljno razpoloženje teh krogov. Povsem naravno je, da se vesele, ker je bila sprejeta v ogrski državni zbornici brambna predloga in ker je tudi brambni odsek avstrijske zbornice svoje tozadevno delo hitro rešil, kajti težko so že čakali, da se število vojaštva v mirovnem času zviša. Parlamentarne homatije, enkrat na Dunaju, drugokrat zopet v Budimpešti, so od leta 1889 sem vedno ovirale vsako zvišanje števila vojaštva v mirovnem času. Da se vsaj na zunaj obdržimo na gotovi višini, se je napravilo nekaj novih formacij in se je posebno topničarstvu posvetilo več pozornosti. Ker je pa rabila vojaška uprava v svrhu tvorbe novin formacij vojakov, so jih vzeli pač tam, kjer so jih dobili: izposodili so si jih pri pehoti. In tako je prišlo, da šteje danes v Avstriji stotinja komaj 40 do 50 mož. To pa pomenja, da je vsaka priprava za slučaj vojske zelo otežkočena. Avstro-Ogrska, ki šteje 10.000.000 prebivalcev več kot Prusija, ima v mirovnem času 100.000 mož manj pod orožjem. V mirovnem času šteje naša armada 383.000 mož s častniki vred. Voščilni avstrijski krogi so imeli vedno občutek, da število vojaštva v mirnem času ne stoji v pravem razmerju s številom prebivalstva.

Nemčija in Avstrija štejete v mirnem čas skupaj nad 1.000.000 vojakov. Po razmerju prebivalstva bi moralo priti na Nemčijo 550.000 mož in na Avstrijo 450.000 mož, v resnici pa ima Nemčija 100.000 mož več, torej 650.000 mož in Avstrija skoraj 100.000 mož manj, komaj 383.000 mož. Nova brambna reforma bo pa napravila temu velikemu nesorazmerju konec.

Kaj prinaša brambna reforma
novega?

Sedaj veljavni brambni zakon je iz leta 1889. Tedaj se je določilo, da ima znašati število novincev vsako leto 126.013 mož in to za čelo deset let. Od leta 1899 sem se je pa leto za letom vedno le provizorično podaljšalo veljavo že obstoječega brambnega zakona. Pri stanju rekrutov se v vsem tem času

ni nič spremenilo, le za avstrijsko domobranstvo se je leta 1904 dovolilo 4500 rekrutov več.

Razvoj tehnike je pa zahteval, da se je moralo uvesti pri tehničnih krdelih nekaj novih formacij, na primer: drugi železniški polk, brzojavni batalion, avtomobilni pratež itd. Posebne razmere na jugu monarhije so zahtevale tvorbo novih artilerijskih formacij: gorsko artilerijo so morali pomnožiti, istotako trdnjavsko. Do sedaj se je za te čete potrebno moštvo jemalo iz pehote, deloma tudi iz konjenišva. Da se pa zamaši občutna vrzel, ki je nastala vsled tega pri glavnih četah, je vojaška uprava predlagala zvišanje števila novincev za 12.000 mož. Da pa doseže to zvišanje, je morala privoliti v dveletno vojaško službo za 85 odstotkov vseh novincev. Da se pa ohrani pri dveletni prezenčni službi dosedanje prezenčno stanje pri glavnem orožju, je potrebno, da se vpokliče eno tretjino rekrutov več, kakor poprej pri triletni vojaški službi. Ta plus novincev, ki se ga bo sedaj rabilo, se bo vzel iz rezervarja, ki ga je do sedaj tvorila nadomestna rezerva. Ker je bilo mnogo več za vojake sposobnih mladeničev, kakor so rabili rekrutov, so uvrstili ostale potom žreba v nadomestno rezervo. Do sedaj ste morale od za vojaško službo popolnoma sposobnih mladeničev približno dve tretjini služiti tri leta, med tem, ko je ena tretjina vojaških usposobljencev služila samo osem tednov. Po novem zakonu bo pa služilo približno 85 odstotkov popolnoma sposobnih vojaških novincev 2 leti, 15 odstotkov pa 3 leta.

Novi brambni zakon prinaša tedaj to ugodnost, da bodo mladeniči v obče le samo za dve leti vpoklicani pod orožje. Krog tistih, ki se bodo vsled raznih družinskih razmer pomaknili v nadomestno rezervo, se bo zdato razširil. Pravica do enoletnega prostovoljstva se bo razširila tudi na tiste, ki so dovršili višje obrtne in strokovne šole. Nasprotno pa se bo zelo omejil pripust k takozvani „inteligentni skušnji.“

Naravna posledica dveletne vojaške službe je tudi, da se mora zvišati število podčastnikov.

Ravno tako važno, kakor upeljava dveletne vojaške službe, je tudi uvedba novega vojaškega kazenskega reda. Do sedaj so sodili vojaka njegovi predpostavljani in od teh odvšni lastni tovariši. Od sedaj naprej bodo pa za sodnike le strokovnjaki juristi, ki ne bodo odvisni od direktnih obtoženčevih

predpostavljanih, torej bodo povsem neodvisne osebe. Do sedaj je bil tožitelj ob enem tudi branitelj. Po novem zakonu bodo pa lahko prevzeli zagovornišvo tudi odvetniki, ki so od vojaške discipline povsem neprizadeti. Za navačne pregreške in prestopke, ki so tudi po civilnem zakoniku kaznjivi, nima novi kazensko-pravni red prav za prav nobene posebne važnosti. Vse drugače je pa pri slučajih, ki so pri vojaštvu na dnevnem redu ter tudi strogo vojaškega značaja, kakor begunstvo, upor, neubogljivost, zanemarjanje vojaških predpisov itd. Pri presoji teh prestopkov je pa posebno varstvo obtoženca nujno potrebno in ravno novi vojaški kazensko-pravni red mu ga nudi.

Shodi.

Gornja Radgona.

V nedeljo dne 16. t. m. je praznovala tukajšnja Dekliška zveza desetletnico. Cerkevno slovesnost, pridigo in slovesno sveto mašo je opravil velečastiti gospod dr. Hohnje c, blagoslovil je tudi krasno podobo presvetega Srca Jezusovega, ki so si jo članice Dekliške zveze preskrbele v spomin na to pomenljivo leto in v znamenje hvaležnosti in vdanoosti za njegovo varstvo.

Popoldne je bilo zborovanje na vrtu gospoda Osojnika. Udeležba je bila za slovesnost tega dneva primerno velika. Bilo jih je navzočih blizu 400 vrlih deklet.

V slovesnem govoru je častiti gospod profesor dr. Hohnje c povdarjal tesno zvezo med verskim in narodnim življenjem, govoril o pomenu, ki ga imajo Slovenci za ohranitev katoliške vere v teh-le krajih in obsodil vsakršno odpadništvo kot znak moralne slabosti in neznačajnosti. Delovanje narodnih nasprotnikov je po božjem in naravnem zakonu velika krivica, zato pa njihovo, če tudi z velikimi žrtvami združeno delo nima zaželjenega vspeha — manjka mu božjega blagoslova. To dejstvo nam je osvetlil z nekaterimi primeri.

Nadalje so govorila domača dekleta, ki so na posled vpriporila petdejansko igro „Materina podoba.“ Pozdrave so prinesle odposlanke iz Svetinaj, Ljutomera, Sv. Križa na Murskem polju in Sv. Jurja na Ščavnici.

Ampak veselimo se in upajmo: Popolnoma pomlajena, močna je zdaj naša misel na Slovenskem! K delu je treba zbrati vse, ki so dobre volje, da izbrišemo grde madeže iz našega življenja, da ne bomo strašni vzgled drugim, kakor smo bili dozdaj le prevečkrat. Kjer je vsaj pet abstinentov, naj se združijo v „Sveti vojski.“ Pišejo naj kar najhitreje na centralo v Ljubljani, da jim pošlje potrebne tiskovine. V prvi vrsti naj gledajo potem, da bo dobila „Zl. Doba“ kar največ naročnikov, zlasti letošnje 3., 4. in 5. številko (slednji ste izšli skupno) bi moral prečitat vsako dobro, ker najdemo tam natančno vse, kako noče delovati zdaj na novo oživljena zveza abstinentov. Tudi pravila „Svete vojske“ so tam notri. Če kdo še ne ve, kaj je „Sveta vojska“, mu pov m, da je to ime za abstinenčne krožke v posameznih krajih, ki so popolnoma samostojni, le s centralo v Ljubljani morajo imeti seveda zvezo. Razen tega naj naznanijo abstinentje iz raznih krajev kolikor mogoče kmalu v Ljubljano, koliko jih je, da bomo vedeli drug za drugega, da se bomo lahko postavili pred svetom. Kar dandanes ni organizano, tega tudi ni na svetu.

Dela je treba sedaj. In za uspešno delo je zopet treba odločnosti, požrtvovalnosti, močatosti. Je-li pa mož tisti, ki si ne upa povedati glasno in brez oziróv, kaj je prav in kaj je škodljivo za naše ljudstvo? Mar je mož tisti, ki se boji dela in gleda mirno, kako drvi njegov narod v pogubo in hvali Boga, če je sam pod varno streho, če pusti njega pri miru svet?

Očita se nam abstinentom, da mi vedno pretiravamo in da smo silno nadležni ljudje. Vsakega, ki pravi, da abstinentje pretiravamo, da ni tako hudo, kakor se nam zdi, bi prosil samo to-le: „Prijatelj, poglej čisto mirno po svoji domači fari naokrog, kaj se je zgodilo v njej, recimo zadnjih deset let. Potem pa povej odkritosrčno, koliko hudega, naravnost neverjetnega si videl, povej nadalje, kdo je bil kriv

PODLISTEK.

Štajerski abstinentje, na dan! Odločnosti nam je treba!

Piše E. H.

Hudo krizo je imelo letos prestati slovensko abstinenčno gibanje: šlo mu je za biti ali ne biti! Deset let že obstoja to gibanje, pri nas. Vse delo je pa prehajalo čedalje bolj na enega samega, na prečastitega gospoda Janeza Evg. Kalana. Taj se je trudil in si prizadeval na vse načine, da bi zacelil najnevarnejšo rano na telesu našega naroda, alkoholizem. Bilo je veliko dela, mnogo nerazumevanja in nasprotstev. In — kar je še bolj žalostno — celo pri ljudeh, ki bi bili poklicani za sodelovanje ter — vsaj navidezno — prav malo vspehov. Tako je moralo zmanjkati slednjič potrpežljivosti najbolj potrpežljivemu možu — „struna je počila.“ Zdelo se je tedaj, da je zdaj vse pri kraju, ves trud zastoj, k večjem v zasmeh nasprotnikom. Pač je bil laško žalosten vsak Slovenec, ki ima količkaj dobre volje in količkaj jasnega vpogleda v stanje našega naroda.

Hvala Bogu, zdaj je že prestana ta kriza, prestana zmagonosno. Kakor se pokaže vrednost zlata v ognju, tako se je pokazala vrednost abstinenčnega gibanja, ko je prenehalo za nekaj časa. Od vseh strani je dobival „ranjki“ urednik „Zlate Dobe“ pisma; izražalo se je v njih začudenje, obžatovanje, nevolnost, vspodbujanje. Še nasprotnikom abstinenčce je postalo menda dolg čas na svetu, ko je bila ta antialkoholna „zgaga“ naenkrat mirna, mrtva kakor miš in se ni več ganila, ni več breala.

Poživljena, močna in mlada je vstala zopet abstinenčna misel iz svojega trimesečnega spanja. Tako močna pa bo ostala le, če premisli vsak dobro misleči Slovenec, kaj je hotel povedati „oživljeni“ urednik z besedami: „Tako ne gre več naprej!“

Te besede si moramo vzeti mi Štajerci še prav posebno k srcu. Na Štajerskem je precej abstinentov, kar sprevidimo lahko iz tega, da se oglasi večkrat kdo v kakem časniku za našo stvar. Iz Savinjske doline, iz prleških krajev, iz Posavja, celo iz Maribora, Ptujja in Graclea in iz raznih drugih krajev se oglašajo boritelji proti pijanstvu. A med tem, ko imamo mnogo vsakovrstnih drugih dobrih in slabih, potrebnih in nepotrebnih društev, ni slišati nikdar o ustanovitvi kakega abstinenčnega krožka. (Če delam s tem kakemu kraju krivico, naj pošlje kdo popravek; tisti, ki se bo najbolj veselil, da se je zmotil, sem sam.)

„Zlata Doba“, naše izvrstno glasilo, ima na celtem Štajerskem, čuje in strmite, morebiti celih — 100 (reci: sto!) naročnikov, pa težko, če plačujejo še ti vsi naročniki! „Štajerca“, glasilo ptujskih žganjarjev, pa plačuje gotovo več stotin naših zapeljanih ljudi. Ali ni to dejstvo smotno za nas, ali ni to znamenje, da gremo v pogubo?

Ni res, kako prijetno je življenje pri nas! Možakarji stopijo, kadar se le da, v gostilno, po jutru zlasti v tako, kjer se dobi kaj žgočega. „Malo ga je pa vseeno dobro, saj še Mohorjan piše, da ga je malo zdravo.“ Tako modrujejo, a delo zastaja doma, čene so nesrečne, otroci zanemarjeni, še boben se oglasi neredko, ptujske žganjarne pa pospravijo lepih 2000 do 4000 K na dan v žepe debelih in zagriženih tučev.

In ko gredo otroci v ponedeljek v šolo ali tudi že iz šole, pa vidijo ležati možaka v občestnem jarku, ga povprašujejo predznejši nagajivci: „Stric, kaj ste pa izgubili tam doli?“ Skoro bi bili smešni taki prizori, ko bi ne bili tako resnični in tako silno žalostni za nas! Da bi bila mogoča brezalkoholna gostilna, kakor jih že imajo nekaj na Kranjskem, to se na Štajerskem sanja pač le malekomu. Tudi abstinenčni šod po maši je pri nas nekaj izrednega in nenavadnega.

Posebno pozornost pa je vzbudila predsežnica Dekliške zveze v St. Pavlu v Savinjski dolini s svojim ječrnatim govorom in z občeudovanja vrednim pogumnim in odločnim nastopom. Prav veselilo nas je, da se ni ustrašila dolgega pota.

Ceravno je bil vspeh slavnostne prireditve zelo obširen, se je vendar v sled ugodnega vremena zborovanje pravočasno še končalo. Gornjeradgonski Dekliški zvezi pa želimo, da bi še dolgo v tej smeri delovala ter obhajala še mnogo tako veselih jubilejev.

Sv. Anton v Slov. goricah:

Pretečeno nedeljo dne 16. t. m. se je na novo ustanovila pri nas Mladiška zveza. Veselje je bilo gledati naše mladičice, s kako navdušenostjo so se udeležili v velikem številu (okoli 100) mladiškega shoda popoldne po večernicah. Pred večernicami je imela mladiška Marijina družba nauk, po katerem je bilo sprejetih 50 novih članov. Le vedno tako naprej!

St. Jurij ob Taboru.

Bralno društvo je imelo v nedeljo sedmi poučni shod. Priredila ga je tokrat Mladiška zveza in vodil ga je njen predsednik Alojzij Čulk.

Dosluzeni vojak Anton Križnik je govoril o svojih veselih in žalostnih izkušnjah, ter opozarjal zlasti na nevarnosti, ki pretijo vsakemu slovenskemu vojaku glede vere, pravosti in narodnosti. Kot pripomoček proti temu je priporočal vojaku dobro berilo.

Absolvirani gojenec Zadružne šole v Ljubljani Franc Praznik, je opisoval kolonialne razmere v Bosni, kamor bi bilo dobro napeljati tok naših izseljencev.

Častiti gospod Josip Lončarič razpravlja nato, kakšna je razlika med našo in nasprotniško mladino.

K vsem govorom poda nekaj praktičnih pojasnil častiti gospod Franc Zdošek.

Alojzij Čulk govori potem, kakšnih ljudi potrebuje naša organizacija, značajnih, veselih, neustrašnih, bojevitih, nakar zaključi dobro obiskani shod.

Kriza?

Kar čez noč in nenadoma je prišla. Še v podeljek je bilo politično obzorje rožnato in smehljajoče, včeraj so se po njem pa že podili oblaki in je grmelo in bliskalo. Ravno veselo in nekoliko neskrbno razpoloženje, ki se je polastilo ministrov, v prvi vrsti gospoda Heinolda, vsled srečne rešitve brambne predloge, je povzročilo, da smo zopet v precejšnjih kritičnih vrtinah.

Baron Heinold je bil ves razigran, ker se mu je posrečilo spraviti rusinsko obstrukcijo iz sveta in je v tej svoji razigranosti šel nekoliko predaleč. Ne da bi se bil prej kaj sporazumel s poljskim ministrom Dlugoszem in Zaleskijem, je pozval k sebi parlamentarno komisijo rusinskega kluba in ji je sporočil posebno cesarjevo zahvalo, ker je rusinski klub še o pravem času spremenil svojo taktiko napram brambni predlogi. V tožadnem cesarjevem pismu na grofa Stürgkha je bilo izraženo tudi upanje, da bodo zastopniki patrijotičnega in cesarju zvestega rusinskega naroda vstrajali na zavzetem svojem stališču.

Ta pohvala Rusinov je pa napravila Poljake ljubosumne. Domislili so se, da bi utegnili mogoče kaj škodovati njihovemu neomejenemu gospodarstvu v Galiciji in so postali ogorčeni. V Poljskem klubu je nastala revolta proti vladi, zlasti proti baronu Heinoldu. Poljaki so se postavili na stališče, da je bila izredna pohvala Rusinov nepotrebna in neumestna, da so vršili tudi oni ravno tako patrijotično dolžnost, ko so se radi brambne predloge vdali Rusinom. Posledica tega upora Poljakov je bila, da je minister za Galicijo Dlugosz naznanil baronu Heinoldu, da je dal svoj portfelj na razpolago parlamentarni komisiji Poljskega kluba in finančni ministru.

vsega tistega. In potem mi odgovori: Ali je treba abstinentu pretiravati, če hoče pokazati, kakšna pošast je alkohol? Ali je tukaj sploh mogoče gledati bolj črno, kakor so stvari same? Onim pa, ki pravijo, da smo abstinentje sitni, bi povedal to-le: „Vidiš, prijatelj, jaz nisem siten za sebe, morebiti za svoj žep ali kak užitek! Pač pa ti lahko pokažem neko vrsto ljudi, ki so še vse več kot sitni, tisti, ki izpodkopljujejo, kar smo mi že s trudom postavili, ki imajo za naše delo le nasmeh, češ, da že nimamo druge zabave, pa smo si izbrali abstinenco za svoj šport! Naši nameni so plemeniti in naši cilji visoki, zato ne zaslužijo zasmehovanja!“

Vi, ki vodite naš narod, in vi, ki ga hočete voditi nekoč, pomislite dobro to-le: Če daste kakemu siromaku prav majhen dar, čutite veselje in zadovoljnost nad samim seboj v svojem srcu. Glejte, če podpirate abstinenco gibanje, čujete več kot milosrdno celemu našemu narodu! In naša mati, domovina, je potrebna podpore, ker krvavi iz tisoč ran, in ima vsega malo, le revščine in zatiranja preveč.

Vi, ki vas boli sree, če slišite o ubojih, če vidite pohujšanje in vsakovrstne grehe, glejte, nobena beseda, nobena kazen, nobena žrtev in nobeno prizadevanje ne pomaga vam v boju proti vsemu temu toliko, kakor boj proti alkoholu, — očetu vseh takih grdobij.

ster Zaleski je tudi izjavil, da čaka samo odločitve klubove.

Z vso vnetostjo so skočili na plan razni parlamentarni zdravniki, v tolažbo in pomirjenje se je Poljskom celo naznanilo, da je cesar izrekel tudi njim pohvalo, a bilo je že prepozno. Bomba se je bila že razpočila in v parlamentu je nastala naenkrat kritična situacija.

Še povečalo je nastale parlamentarne zmede pa glasovanje koncem včerajšnje plenarne seje, vsled katerega sta tudi pričela ministra Čeha groziti z demisijo. Sicer se splošno ne veruje, da bi razprtje v češkem taboru dovedlo do kakšnih usodepolnejših zapletljajev in tudi Poljaki so se proti večeru precej pomirili, vendar razjasnjen položaj še ni. Baron Heinold je prišel sicer včeraj zvečer k posvetovanju Poljskega kluba in je skušal razpršiti nesporazumljenja, v kolikor se mu je pa to posrečilo, se trenutno še ne ve. Za gotovo se pa vse eno smatra, da se bo vihar polegel za enkrat brez posebnih posledic in bo vladni delovni program srečno rešen. S tem pa ni rečeno, da bi ostala Heinoldova, od Poljakov obsojena taktika za Stürgkhov kabinet aboletna. Poljaki ne pozabijo radi na neprijetnosti, ki so jim bile prizadete in če ne prej v jeseni se bodo gotovo masevali.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 17. junija.

Danes ni imela zbornica plenarne seje, pač pa so zborovali razni odseki. Brambna predloga v odseku popolnoma rešena.

Brambni odsek je danes dovršil svoje delo. Kakor določeno, se je vršilo najprvo glasovanje o resolucijah k brambni predlogi in je bila s tem končana cela stvar. Nato je prešel odsek na posvetovanje o brambni predlogi za domobranstvo. V večernih urah je odsek končal tudi to delo in sprejel celo predlogo.

Sprejet je bil tudi predlog poslanca Melezoha in sicer s 17 proti 16 glasovom, po katerem se smatra za polkovni jezik jezik tiste narodnosti, ki je v polkovnem nabornem okraju v večini.

Poročevalec za zbornični plenum, poslanec Sommer, predloži že jutri svoje poročilo odseku, v sredo se pa potem prične že drugo branje predloge v zbornici.

Specijalna debata se bo vršila v dveh oddelkih. Prvi bo vseboval vojaško-tehnična vprašanja, drugi pa olajšave za prebivalstvo.

Proračunski odsek.

Proračunski odsek je tudi danes končal svojo razpravo in sprejel proračunski provizorij z nekaterimi dodatnimi predlogi, tako predlog poslanca Staneka v zadevi špiritovega kontingenta in predlog za subvencijo donavski parobrodni družbi.

Odklonjen pa je bil v poimenskem glasovanju z 18 proti 17 glasovom predlog Tomschik-Glöckel v zadevi dovolitve 17.000.000 K za železničarje in državne uslužbenec.

Dunaj, 18. junija.

V današnji plenarni seji državne zbornice se je nadaljevala specijalna debata o službeni pragmatiki, o skupini IV, glede državnih slug.

Vlaštini zastopnik, sekijski šef vitez Galecki, je podal izjavo, da vlada v očigled finančnih težav, koč nikdar ne more odobriti odsekovega sklepa, glasom katerega bi razven slug dobivali plačano žezurno delo po končanih uradnih urah tudi še pazniki in nadpazniki v jetnišnicah, pač pa bo vlada v obliki nagrad odlikovala izredno pridno službovanje uradnih slug.

Manjšinski poročevalec dr. Korošec je v svojem govoru pripomnil, da so najnovejši dogodljaji pokazali, da obstoja razven nemškega, še tudi poljski veto, ki ga je pa strla odločna sila Rusinov. Dotaknil se je tudi razmer na Hrvaškem in zaklecal merodajnim krogom v opomin, da so te razmere take, da bo ljudstvo kmalu prišlo do prepričanja: na nasilstva je treba odgovoriti z nasilstvi. Dr. Koroševa izvajanja so vzbudila v političnih krogih mnogo zanimanja.

Razun sekijskega šefa in dr. Korošca je govorilo še več poslancev in je bila debata končana. Glasovanje se vrši jutri.

Nato so sledile razne interpelacije in se je dočel dnevni red za jutrišnje sejo. Tozadevno glasovanje je povzročilo v češkem taboru kritično razpoloženje.

Kritično glasovanje.

Zbornični podpredsednik je predlagal sledeči dnevni red: 1. Nadaljevanje specialne debate o službeni pragmatiki. 2. Proglasitev odseka za socialno zavarovanje permanentnim. 3. Drugo branje brambne predloge. 4. Drugo branje budžetnega provizorija. 5. Prvo branje zakonskega predloga o obrtnih in gospodarskih zadrugah. 6. Prvo branje o zakonskem predlogu za ustanovitev kreditnega zavoda za obrtne in pridobniške zadrug.

Poslanec Seitz je pa predlagal, naj bi bila 3. točka dnevnega reda ne drugo branje brambne predloge, ampak budžetni provizorij; naj se torej brambno reformo postavi za proračunski provizorij.

Ta predlog je bil z 211 proti 150 glasovi odklonjen. Zanj je glasovalo tudi nekaj čeških poslan-

cev, med tem ko se jih je večina odstranila. Vsled tega je nastala kriza med češkimi poslanci in češkima ministroma Trnko in Brafom in hočeta ta dva baje podati demisijo.

Raznoterosti.

Papežev legat gost našega cesarja. Po poročilu rimskega lista „Osservatore Romano“ bo papežev legat na evharističnem kongresu na Dunaju, kardinal Van Rossum, cesarjev gost in bo stanoval v cesarjevi dvorni palači na Dunaju.

Iz justične službe. Višji ravnatelj moške kaznilnice v Mariboru, Josip Reisel, je stopil v pokoj.

Iz južne železnice. Prestavljeni so: adjunkt Edvard Legner iz Maribora v Inomost; Josip Kobenc, pristav, iz Maribora v Celje; Ljudevik Wieser, aspirant, iz Trofaiadha v Pragarsko; Andrej Gosar, aspirant, iz Hrastnika v Račje; Ivan Contin, pristav, iz Nabrežine v Krmin; Josip Valencič, provizorični pristav, iz Frama-Račja v Nabrežino; Otmar Ozimič, pristav, iz Ruš v Föderlach na Koroškem. — Oskar Szillich, višji revident v Ljubljani, in Ivan Cesar, adjunkt v Ljubljani, sta stopila v pokoj.

Iz šole. V stalni pokoj ste stopili učiteljici Helena Arko v Sevnici in Svetka Lapajne v Cirkovcih. — Prestavljen je nadučitelj v Vojniku Janez Serbec v Pekre; nadučitelj v Pekrah Julij Ogrisev gre pa v Brežice. — Provizorična učiteljica v Framu Justina Coretti je imenovana stalnim učiteljicam istotam. — Stalni učitelj pri Sv. Martinu pri Vurbergu Anton Namestnik je imenovan za šolskega vodjo pri Sv. Miklavžu na Dr. p.

Nov brzovlak Dunaj—Maribor. Od dne 27. junija do dne 14. julija bo vozil med Mariborom in Dunajem nov brzovlak, ki zapusti Dunaj ob 11. uri 35 minut in privozi v Maribor ob 4. uri 43 minut popoldne. Iz Maribora proti Beljaku odvozi ta brzovlak ob 4. uri 57 minut popoldne.

Naše deželno gospodarstvo. Razširjenje Feldhofa je neizogibno, tako se glasi za naše deželno gospodarstvo skoroda katastrofalna vest, ki jo prinaša „Grazer Montags-Zeitung“ od dne 17. t. m. Nikomur še ni znano, kako bo naša dežela, ki se že itak topalja v deficitih in dolgovih, zmogla ogromne stavbne stroške nove deželne bolnišnice, nihče še ne ve, koliko bo znašal letni primanjkljaj pri obratu te bolnišnice, tudi še nihče ne sluti, kje bo vzela dežela sredstva za zahtevano regulacijo učiteljskih plač, in že se oglašča druga ogromna potreba: deželna norišnica v Feldhofu je veliko premajhna in jo bo potreba razširiti vsaj za eno tretjino. V deželni norišnici se nahaja povprečno 1400 oskrbovancev, postelj ima pa zavod za samo 1046 oseb; nad 300 oseb mora torej ležati na hodnikih in drugih slinih prostorih, seveda brez postelje, kar na tleh. To stanje je postalo neznosno in kriči po reformi. Ker pa še vedno narašča število oskrbovancev, bo treba v najkrajšem času razširiti ta zavod za okroglo 500 postelj. Koliko pa stane moderno upravljen bolnišnica za 500 bolnikov, si lahko vsakdo sam izračuna, če le nekoliko vpošteva ogromne stroške, ki jih zahteva zgradba nove deželne bolnišnice, za katero se bo izdalo okroglih 15.000.000 K. Perspektive za naše deželno gospodarstvo so tedaj že več kot obupne, naravnost bankerotne. Lahkomiselna in kratkovidna nemško-nacionalna večina je s svojim gospodarstvom dovedla deželo tako daleč, da bo še desetletja čutila, kdaj so v njej neomejeno gospodarili nemški liberalci. O teh razmerah bi lahko „Štajerci“ večkrat kaj povedali svojim brunnim backom. Pri teh ljudeh in pri teh odnosih bi lahko igral vlogo „biča“, kakor se sam nazivlje, mesto da se po svoji šnopsarski maniri vedno zaganja v vse, kar je slovenskemu ljudstvu svetega. Pa kdor je navajen na smrad, se tudi v smradu najboljšo počuti. „Štajerci“ je že privajen na gnulobo in smrad, ki vlada v njegovem obližju, zato se najboljšo počuti, če mu bušijo taki duhovi tudi iz deželnega gospodarstva nasproti. Trdo kožo in dober želodec je treba imeti, pa se vse prenese in se človeku nič ne zagabi. Oboje pa imajo pri „Štajercu“ v obilni meri.

Regulacija Drave je bila tista točka, katero so naši poslanci pri pogajanjih za delazmožnost deželnega zbora štajerskega stavili v ospredje. Nemška večina pa o tem ni hotela nič vedeti, češ, da predpriprave še niso izvršene. Zato se o regulaciji Drave niti pogajati niso hoteli. Za Muro in za nemške reke in potoke do zadnjega potočka so predpriprave seveda že vse izvršene in treba je le, da dež. zbor, ko začne delovati, dovoli milijone, za Sp. Štajersko pa niti začeli niso s predpripravami, če tudi jih že večletna obstrukcija naših poslancev opozarja na to. Nemška večina troši tisočake za nemške in germanizacijske namene in je milijone zazidala in zabila v bolnico Stiftingtal, vsled katere bo naša dežela vedno težko trpela; za najnujnejše gospodarske zahteve Spodnjega Štajerja pa ima sama gluha ušesa. To nam znova potrjuje dejstvo, da se je baje razpustila tista Dravo popravljajoča komisija, ki je že tako bore malo Drave popravila. In kdo nosi krivico? Nemška nestrpnost, kojega glavni predstavitelj je poleg mariborskega Wastiana ptujski Ornig. Ta dva moža sta v zvezi z drugimi tremi bila vzrok, da so se zadnja pogajanja med slovenskimi in nemškimi poslanci razbila. Če teh dveh nemških zagrizencev ne bi bilo, bi deželni zbor štajerski že deloval in regula-

cija spodnještajerskih rek bi že bila v teku. Kompanija Orniig in Wastian nosi torej vso krivdo.

Liberalci, dober tek! Bivši kranjski deželni glavar pl. Šuklje je izdal neko brošuro o kranjskem deželnem gospodarstvu, ki jo liberalci hlastno izrabljajo. Ne bomo se spuščali v meritorno debato s prejšnjim kranjskim deželnim glavarjem, ker bočto tozadevno obračunali z njim že merodajni krogi v Ljubljani, v karakterizacijo propalega liberalizma hočemo pribiti samo nekaj. Dokler je bil pl. Šuklje na čelu vojvodine Kranjske, ni našel „Slovenski Nar.“ na njem ene dobre lastnosti. Pošiljal ga je celo v norišnico. Zdaj pa, ko je izdal brošuro, v kateri napada S. L. S., je pl. Šuklje naenkrat mož „velike politične in finančne izkušnosti“, mož, „ki se ni odpovedal dolžnostim, ki jih ima do slovenskega naroda in do kranjske dežele“, z eno besedo: mož liberalne milosti. Kakor so pa liberalci ploskali „Slov. Narodu“ prej, ko ga je psoval, tako mu ploskajo sedaj, ko ga hvali, kakor so mu verovali prej, tako mu verujejo sedaj. Pa naj reče kdo, da niso liberalci res samostojno misleči — backi.

Prerok je vstal. Liberalni dr. Slane, čigar nekatere duševne iskre v goriški „Soči“ smo omenili že v zadnji številki, razvija v dotičnem članku tudi naslednje liberalne brihtnosti o katoliškem duhovniku: „Pameten katoliški duhovnik uvideva, da tudi verstva umirajo in umrejo, da se nova razvijajo, pameten katoliški duhovnik mora priznati, da naravne sile vladajo svet in da je vse stvar naravnega razvoja ter da se ti razvoji ne dajo zadrževati na dolgo.“ Odgovarjati na take mladoliberalne močrosti se res ne splača. Liberalci, ta kvintesenca človeške inteligentnosti, verujejo v nje itak brez prevdarka, za vsakega pametnega človeka so pa to, kar so: nezrele ekspektoracije liberalne domišljavosti. Samo še nekaj naj nam bo dovoljeno zapisati ad memoriam dr. Slane: Če bo ta mož še dolgo prodajal take duševne izlive, kakor do sedaj, potem bo popolnoma „stvar naravnega razvoja“, če bo prišel, ker smo na Štajerskem recimo v Feldhof.

Proti nezmernemu uživanju alkohola. Ruska duma je sprejela zakonski načrt za pobijanje alkoholizma. Po tem novem zakonu bo zabranjeno prodajati alkoholne pijače v državnih podjetjih. Razun tega bo prepovedano prodajati žgane pijače v vseh javnih zabaviščih, kakor v gledališčih, kinematografih, vrtilih in glashenih dvoranih. Istočako se ima žganim pijačam zmanjšati odstotek alkohola dč 40 na 37 stopinj. Duma je končno sklenila, da se imajo na srednjih šolah tolmачiti škodljive posledice uživanja alkohola in izražena je bila tudi želja, da se strožje postopa proti zločinom, izvršenim v pijanem stanju, ter se uvedejo novi dohodki namesto monopola na žgane pijače.

Francoski katoličani in šolstvo. Rado se očita Francozom, da premalo store za katoliško časopisje, da se premalo organizirajo. To je deloma krivično, ker moramo priznati, da imajo katoliški Francozi mnogo takih izdatkov, ki jih pri nas ne poznamo. Poglejmo samo šolstvo. Država je vpeljala takozvano brezversko šolo. Ljudstvo zanjo marsikje ne mara; ustanavlja svoje katoliške šole, ki jih pa mora seveda tudi samo plačevati in vzdrževati. V okraju Tournon je na primer 65 državnih šol, a prav toliko je tudi katoliških, državne šole imajo sila malo otrok. Dokaz za to najčemo v časopisu „Courrier du Tournon“, ki navaja sledeče podatke: Med državniimi šolami jih je 6, ki imajo samo po 9 otrok; 2 po 8, 6 po 7, 9 po 6, 5 po 5, 7 po 4, 6 po 3, 5 po 2, 8 po 1, 11 šol je pa brez otrok. — V 65 katoliških šol pa pohaja 3602 otrok, torej 55 v vsako šolo. — Vsaka državna šola stane 3000 frankov; država in občine morajo torej plačati letnih 195.000 frankov, ali za vsakega otroka 765 frankov. To je že lepa plača. 3600 katoliških otrok pa ne povzročajo državi niti vinarja stroškov, pač pa so hudo prizadeti stariši, ki imajo poleg ogromnih stroškov za državne šole vzdrževati še lastne katoliške šole.

Štajersko.

Hoče. Prečastita duhovščina dekanije Dravsko polje je imela dne 17. t. m. v Hočah pastoralno konferenco; pri tej priložnosti so prečastiti gospodje zbrali za hočkega Orla 25 K. Bog plačaj obilo! — Odbor.

Hoče. V nedeljo dne 16. t. m. je imela, kakor poročano, naša kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah svoj drugi občni zbor. Posojilnica je v najlepšem razvoju in lepo napreduje. Hvala lepa prečastitemu gospodu Kranjcu, da so nam to hranilnico ustanovili.

Reka. Kruta vrtnarica, neusmiljena bela žena, si je zopet utrgala v naši dekliški Marijini družbi cvetko, ki je bila v najlepšem cvetu, Marijo Glaser, staro komaj 23 let. Pokojna je bila mirnega in tihega značaja in zelo priljubljena, kar je pokazal v nedeljo krasen sprevod. Posebno veselo je pa bilo pogledati, kako so njene tovarišice skupno pristopile k mizi Gospodovi in sveto obhajilo darovale za rajno. Ubogi žalostni materi vdovi in vsem sorodnikom naše sožalje, rajni pa večni raj! Nač zvezdami na svidenje! N. v m. p.!

Smiklavž. Dne 17. t. m. sta se sprla Anton Logarič in njegov zet Gašpar Lešnik. Streljala sta eden na drugega. Logarič je ostal nepoškodovan, a Lešnik je pa ranjen v desno stran glave. Ali je ta

nesrečni strel smrtnonevaren ali ne, se še sedaj ne ve.

Sv. Anton v Slov. goricah. Ljudje so začeli že kositi; imajo ob Pesnici pokošenih veliko travnikov, nebo pa vedno lije in je nevarnost, da nam Pesnica odnese našo lepo in veliko travo, drugo pa popolnoma zblati.

Zalec. Nagle smrti je umrl tukajšnji živino-zdravnik gospod Josip Zupančič. V pondeljek ob 10. uri zvečer se mu je v drevo-redu v trgu vlila kri in v kratkem je umrl. Bil je obče priljubljen in spretan živinozdravnik.

Slov. Bistrica. V soboto zjutraj ob dveh je na tukajšnji postaji skočilo iz tira pet pokritih železniških vozov nekega tovrnega vlaka. Prevrženi vozovi so za več ur založili tir in je trajalo več časa, predno so jih odstranili iz glavnega tira. Oba zjutranja brzovlaka sta imela po štiri ure zamude. Ranjen ni bil nihče.

Dobrna. Tukajšnja kmetijska podružnica priredi v nedeljo dne 23. t. m. v občinski uti poučno zborovanje, pri katerem govori nam tako priljubljeni gospod ravnatelj Belle o kmetijstvu. Vsi, ki ste za kmečko stvar navdušeni, ste prisrčno povabljeni.

Dobrna. Te dni se je mudil tukaj vilo delujoči državni in deželni poslanec gospod dr. Verstovšek. Zanimal se je za vse, kar se vrši v naših toplicah. Avtomobil se pa tudi njega ni zbal in mu je kljuboval, da se je moral z vozom odpeljati. Gostje, ki prihajajo sem, so kar očarani nad naravno lepoto kraja in ljubeznjivosti domačega prebivalstva. Manj pa hvalijo tisto neprijaznost, ki jo morajo od topliških uslužbencev prenašati. Denar ne stori vsega, ampak taktnost mora biti!

Celje. (Društvo za varstvo in oskrbo otrok v celjskem sodnem okraju.) V celjski okolici imamo mnogo otrok, ki so brez roditeljev, ali pa jih imajo, pa so zanikerni. In tako se dogaja, da začnejo ti otroci izostajati iz šole, se potepajo okrog, se izpridijo in zrasedo v sramoto, nadlego in škodo sebi, svojem in celi človeški družbi. Zgledov imamo dovolj, kako se na ta način izpridi mladina, v kakó pokvarjenost zabredejo dečki in kako globoko so padle deklice. Samo radi tega, ker so bile brez nadzorstva v dobi, ko jim ga je najbolj treba. Za take otroke mi Slovenci na Štajerskem nimamo nikakega zavoda. Nemci za svoje otroke izdašno skrb s svojimi sirotišnicami. Tu Slovenci ne smemo zaostati. Naše društvo se je obrnilo svoj čas na vsa spodnještajerska slovenska društva za oskrbovanje otrok s predlogom, naj se ustanovi v Celju ali njegovi bližini sirotišnica in za zgradbo naj bi prispevala vsa ta le društva. Naše društvo porabi vsako leto polovico svojih dohodkov za tekoče društvene potrebe, drugo polovico pa nalaga za sirotišni fond. Da bi se pa za početo delo ne ustavilo, da storjeni sklepi ne ostanejo samo na papirju, temveč da se tudi uresničijo čim prej, smo sklenili prirediti meseca julija t. l. veliko tombolo. Obračamo se na rodoljubna srea s prošnjo, da nam blagovolite nakloniti za to tombolo kak prispevek, bodisi v denarju ali pa v blagu. Vsak dar se hvaležno sprejme in velikodušni darovalci se bodo objavili v časnikih. Vsem tem blagim osebam veljajo besede kraljevega pevca: „Oče in mati sta me zapustila, ti pa, o Gospod, si me sprejel!“

Gradec. Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Kres“ v Gradcu vabi k svoji prireditvi v nedeljo dne 23. t. m. v dvorani restavracije „Kaufmannshaus“, Neutorgasse 57. Spored: 1. Parma: Mladi vojaki, koračnica. Tamburaški zbor. 2. G. I. pavec: Danici, poje moški zbor. 3. Po Bethovnu: Večerna. Moški zbor. 4. Farkaš: Donavski valovi, valček. Tamburaški zbor. 5. J. Aljaž: Sveti večer. Mešani zbor. 6. J. Aljaž: Ujetega ptica tožba. Mešani zbor. 7. Dr. Hrusov: Z brzim vlakom v Zagreb, koračnica. Tamburaški zbor. 8. Goror. 9. Ant. Medved: „Na ogledih.“ Veseloligra v treh dejanjih. 10. Simon Gregorčič: Deklamacija: „Naš čolnč otimo.“ 11. Jaka Alešovec: „Eno uro doktor.“ Burka v enem dejanju. 12. Prosta zabava s petjem in tamburanjem. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina: sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 70 vin., III. vrste 50 vin., stojišča 40 vin. K prav obilni udeležbi vabi — odbor.

Brežice. Čitalnica v Brežicah priredi v nedeljo dne 23. t. m., ob ¼. uri popoldne na vrtu Narodnega doma v Brežicah velik pevsko-glasbeni koncert. Sodelujeta hrvaška pevsko društvo „Sloboda“ in vojaška godba c. in kr. pešpolka štev. 53 iz Zagreba. Koncert se vrši ob vsakem vremenu. S koncertom je združena velika ljudska veselica. Pevski zbor „Slobode“ šteje 50 pevcev ter je za „Kolom“ najboljši hrvaški pevski zbor. Pri nas so javne pevske in glasbene prireditve nekaj zelo redkega; zato se je naša čitalnica odločila prirediti ta koncert v velikem slogu. Če še pripomnimo, da se porabi čisti dobiček v dobrodelne namene, upamo, da nas ljubitelji petja in glasbe v obilnem številu obiščejo.

C. kr. gimnazija v Mariboru.

O sprejetju učencev v prvi razred z nemškim in slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1912-13 se naznanja sledeče:

Vpisavalo se bo za prvi razred, v poletnem roku: dne 30. junija, v jesenskem roku: dne 16. septembra, vsakokrat od 9. do 12. ure v gimnazijski ri-

salnici (2. nadstropje). Ob teh dneh naj učenci v spremstvu starišev ali njih namestnikov, ali pa po pošti predložijo sledeča izkazila: 1. Krstni ali rojstni list, s katerim učenec dokaže, da je deseto leto že končal, ali da ga bo končal še v letu 1912. 2. Zadnje šolsko spričevalo kot dokaz dosedanje ljudskošolske izobrazbe. NB. Na prepozne prijave se ne bo oziralo.

Sprejemni izpiti se vrše: 1. V poletnem roku dne 6. julija od 10. do 12. ure popoldne pismeno, od 2. ure dalje ustmeno. 2. V jesenskem roku dne 17. septembra ob istih urah. NB. Učenci morajo priti točno ob napovedanih urah.

Opombe: 1. Vspeh izpita se pove še istega dne. 2. Prepovedano je, istovrstni sprejemni izpit ponavljati bodisi na istem ali na drugem zavodu. 3. Učenci, ki so bili v juliju sprejeti, naj se zglase še dne 19. septembra pri slovesni otvoritveni šolski gošči.

Pri sprejemnem izpitu se zahteva: 1. Iz verozanstva toliko znanja, kolikor si ga more učenec pridobiti v prvih štirih tečajih ljudske šole. 2. V učnem jeziku (nemškem in slovenskem) spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih nauk iz oblikoslovja, spretnost v analizi proste razširjenih stavkov, praktično znanje pravnih pravil. 3. V računstvu izvežbanost v širih osnovnih računskih načinih s celimi števili.

Pristojbine: Vsak na novo sprejeti učenec plača prvega šolskega dne, to je dne 20. septembra, skupne pristojbine 8 K 40 h.

Zrakoplovstvo.

Oklieštajerskega zrakoplovnega društva na prebivalstvo Štajerske.

Naprošeni priobčujemo:

Veliki pomen in obudovanja vredni razvoj avijatike v vseh državah je vzbudil zanimanje najširših krogov in z navdušenjem tekmujejo vsi narodi v prizadevanju, da bi izpopolnili zrakoplovstvo.

Ne le velesile, kot Nemčija, Anglija, Italija in Rusija, ampak tudi manjše države kontinenta in tudi izvenevropski narodi so spoznali važnost gospodstva nad ozračjem potom „četrtega orožja“ in so z vzgledno požrtvovalnostjo zastavili svoje najboljše moči, da priskrbe domovini po številu in kakovosti močno zračno brodogve. Tako na primer bo imela Francija še letos 500 zrakoplovov, Nemčija porablja 18.000.000 mark za zrakoplovstvo in Rusija se ne straši nobenih stroškov za nabavo 100 zrakolovov v najkrajšem času. Saj je pa tudi že pokazala tripolitsanska vojska, kako važno vlogo igra zrakoplovstvo v slučaju vojske.

V tem tekmovalju držav in narodov ne sme zaostati naša država, ne sme biti zadnja Avstrija, kakor je bilo to do sedaj, če nečemo izgubiti ravnotežja moči, ki je najboljšje jamstvo miru. Neprimerno majhna je svotica, ki jo izdaja Avstrija za preosnov svojega zračnega brodogva; temu primerno je pa tudi majhno število zrakoplovov. Imamo jih komaj 20 in še od teh jih je le nekaj, ki so sposobni za polete izven dežele. In vendar so ravno v naši domovini dani vsi predpogoji za nabavo močnega zračnega brodogva! Saj imamo visoko razvito industrijo za aviatiko, imamo v naših vrstah slavne moze po teoriji in praksi in avstrijski zrakoplovni motorji se lahko kosajo z najboljšimi čelega sveta. Končno pa imamo v naši slavni armadi drzne in neustrašne pilote, ki se vsled svojih uspehov lahko primerjajo z onimi inozemstva.

Vkljub temu smo mi na tem polju najnovejše znanstvene priboritve zelo zaostali, kajti finančno se je pri nas zrakoplovstvo zelo malo podpiralo. Tukaj je zastaviti moči, da krenemo navdušenje, ki vlada povsod za aviatiko, v pravi tir, da povzdignemo javno in zasebno požrtvovalnost, če nečemo zaostati za našimi soslednimi državami.

Dnevi, ki smo videli poleteti nadporočnika Nitterja čez Semering v Gradec, naj nam bodo kažipot za povzdigo aviatike v naših alpskih deželah. In ravno Gradec s svojo okolico, ki je varna pred vetrovi, ima bolj kakor kak drugi kraj primerno in ugodno lego za napravo letalne ravnine.

Iz navedenih vzrokov se polni zaupanja obračamo do prebivalstva Štajerske za nujno prošnjo, da dejanski popošujemo, da se napravi v graški okolici letalno polje s preustrojo Thalerhofa v vojaško zrakoplovno postajo in da si omislimo letalni aparat, ki bi naj imel tukaj svojo postajo.

Vsak, tudi najmanjši dar se radovoljno sprejme! Zrakoplovno društvo za Štajersko bode v zgorajšnji namen porabilo vse prispevke.

Prispevke prevzamejo: uredništva graških listov, štajerska eskomptna banka, avstrijska deželna banka, dunajska bančna družba, okrajna glavarstva in politične ekspoziture na Štajerskem in predsedstvo graške namestnije.

Slede podpisi častnega komiteja za Štajersko, med katerimi so tudi naši poslanci dr. Jankovič, dr. Korošec in Franc Robič.

Listnica uredništva.

Jurklošter. A. Z. Take notice spadajo med inserate: sporočite, če naj izročimo upravništvu. Gradec. Oprosti, zdi se mi preosebno. Pozdrav!

? Kateri

kavini pridatek naj kupim?
Izbira je v resnici težka, —
kajti toliko ponud človeka
naravnost zbega!

Kaj rabite Vi, gospa soseda? — Jaz?
Jaz sem in bom ostala pri preizkušenem

pravem : **Franckovem** : pridatku
za kavo

s kavinim mlinčkom iz zagrebske tovarne

od tega zadostuje manjša mpožina; on
povzroči najlepši, zlatorjavni, čist, izvirek,
v. e. itaraj močno, vslatno kavo

Varstvo proti požarom!

Ako hočete mirno spati, krijte strehe z
asbestnim škrljem

ZENIT

ki je štirikrat lažji od opeke, zelo ličen, trpe-
žen in ne drag.

ZAJEC & HORN, betonsko podjetje,
Ljubljana

Franc Pleteršek

Maribor, **Zaloga**
Koroška
cesta 10. **pohištva**

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega
pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice,
obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov,
podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih po-
stelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Hotel Trabesinger

v Celovcu
Velikovska cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete
vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

se priporoča potnikom, ki prinočujejo
v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in
snažne sobe; izborna kuhinja, zajam-
čeno pristna in dobra vina.

Za zabavo služi kegljišče. — Po leti
sediš na senčnatem vrtu.

Le pristna s to le 61

varstveno znamko

Rösler-jeva

**voda za
zobe**

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Steklenica 72 h.

Liniment mazilo,

najboljše sredstvo, če si hočeš odstraniti
potenje nog. — Cena 3 krone (tudi v
znamkah).

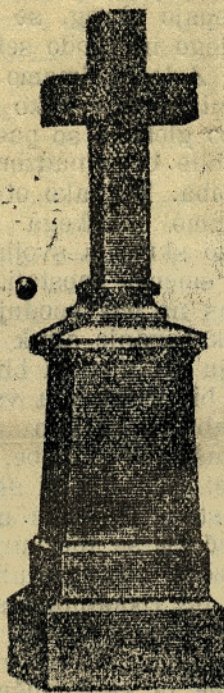
Mesna lekarna pri c. kr. „Orlu“ v Mariboru
Glavni trg tik rotovža. 113

Zdravilišče TOPLICE

na Kranjskem belokrajnska železnična postaja
Straža-Toplice.

Akratotherme 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno us-
pešno proti protinu, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim
bolezni. Velik kopalni basen, posebne kopeli in močvirne kopeli. Jako
udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje.
Gozdna okolica. Dobra in vredna restavracija. 134

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.
Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upravitelstvu kopališča

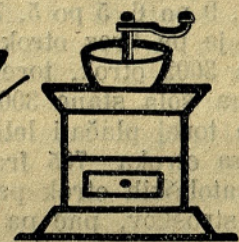
Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zaved za graviranje
črk. :: Izvrsnje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stav-
== bna dela iz tu- in inozemskega materiala. ==
Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga
izgotavljenih nagrobni spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni
== plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. ==
Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzjavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

*Pravi: Franck's kavinim mlinčkom
najbolji pridatek za kavo!*

sl ba y 2806, 1.11.14

Tovarniška znamka.

ROBERT DIEHL

žganjarna
v Celju

priporoča svojo doma žgano
stivovke, tropinovec, vinsko
žganje, brnjavec kakor tudi

štajerski
konjak

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

obrestuje

Hranilne vloge po 4 1/2% brez odbitka rentnega
davka. Sprejema hranilne knjižnice drugih zavodov
kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje
vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike.
Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun
in jih obrestuje od dne vložitve do dne dviga.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo
in pojasnila dajejo vsak dan, izven praznikov,
dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure pop.
Za vplačila po pošti se dajejo zastoj pošto hra-
nilnične položnice št. 92465. Telefon ima št. 8. Za
brzojave zadošnje naslov: Ljudska posojilnica Celje.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, z amortizacijo ali
brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebn
kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertne vknjižene
dolgove pri drugih zavodih in izterjuje svojim čla-
nom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo
dela brezplačno, stranka plača le k leke.